

PROCEDURY POSTĘPOWANIA
NAUCZYCIELI I INNYCH PRACOWNIKÓW SZKOŁY
PODSTAWOWEJ W PRUSACH W SYTUACJACH
ZAGROŻENIA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ
W TRUDNYCH SYTUACJACH WYCHOWAWCZYCH

PRUSY, 12.04.2012r.

WSTĘP

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady postępowania policji z nieletnimi sprawcami czynów karalnych jest Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Policja zgodnie z art. 37 ustawy, w wypadkach nie cierpiących zwłoki zbiera i utrwała dowody czynów karalnych, w razie potrzeby dokonuje ujęcia nieletniego, a także wykonuje czynności zalecone przez sędziego rodzinnego.

Dokumentem wewnętrznym uściślającym te zasady jest Zarządzenie nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 roku w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.

Do podejmowania działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych w szkole zobowiązuje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. W myśl tego dokumentu szkoły i placówki podejmują działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności, gdy dzieci i młodzież używają, posiadają lub rozprawdzają środki odurzające.

W rozporządzeniu § 10 zobowiązuje szkoły i placówki do opracowania, strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych, wobec dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.

Pozostałe akty prawne:

1. Ustawa z dnia 24.04.1997 o przeciwdziałaniu narkomanii
2. Ustawa z dnia 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z późn. zm.
3. Ustawa z dnia 06.04.1990 r. o policji

Wykaz procedur:

- I. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów.
- II. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania przemocy ze strony uczniów.
- III. Postępowanie w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia. (wyzwiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia – z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych).
- IV. Postępowanie w sytuacji posiadania przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły (ostre narzędzia np. nóż, żyłotka, kastet itp.).
- V. Postępowanie w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarnie zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacerowanie po sali bez zgody nauczyciela, brak reakcji na polecenia nauczyciela).
- VI. Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły. (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły).
- VII. Postępowanie w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności.

- VIII. Procedura przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji
- IX. Procedura przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.
- X. Procedura przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.
- XI. Postępowanie w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje przypominające narkotyki.
- XII. Postępowanie w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia lub podejrzenia o palenie tytoniu.
- XIII. Procedura postępowania w sytuacji wagarów ucznia
- XIV. Procedura postępowania. Sytuacja – wypadek w szkole lub na terenie szkoły
- XV. Procedura postępowania w przypadku kradzieży

Definicja zachowania agresywnego i przemocy

W psychologii **agresja** oznacza „działanie skierowane przeciwko osobom lub przedmiotom, wywołującym u jednostki niezadowolenie lub gniew”.

Agresja może występować w postaci fizycznej lub słownej, może przejawiać się w formie bezpośredniej – skierowanej na osobę lub rzecz wywołującą uczucie wrogości i w formie przemieszczonej – skierowanej na obiekt zastępczy.

Wśród naukowców zajmujących się zjawiskiem agresji nie ma zgody na temat jej źródeł. Do dziś nie został bowiem rozstrzygnięty spór o to, czy ma ona charakter wrodzony, czy nabyty.

Ch.N.Cofer i M.H. Appley wyróżniają cztery koncepcje dotyczące źródeł agresji. Według jednej z nich agresja jest instynktem. Druga ujmuje ją jako reakcję na frustrację, trzecia traktuje jako nabyty popęd, a czwarta uznaje zachowania agresywne jako wyuczone przez wzmacnianie.^[2]

Pojęcie agresja i przemoc niejednokrotnie używa się zamiennie. Definicje przemocy zawierają trzy podstawowe kryteria: rodzaj zachowania, intencje i skutki.

Przemoc – to zachowania agresywne i jednocześnie destruktywne w stosunku do innej osoby lub grupy osób, /.../ w wyniku których inne osoby ponoszą uszczerbek na ciele lub w zakresie funkcji psychicznych.

Jest to bezpośrednie oddziaływanie jednego człowieka na drugiego w celu zmuszenia go, wbrew jego woli, do zmiany zachowań, zmiany systemu wartości bądź poglądów w jakiejś sprawie.

Działanie takie stwarza sytuacje zagrażające bezpieczeństwu fizycznemu lub psychicznemu.

Przemoc powstaje zwykle na podłożu emocjonalnym, ale czasem jest działaniem ściśle i dokładnie zaplanowanym zarówno pod kątem doboru ofiar, zastosowanych form przemocy, a także celów, które napastnik zamierza osiągnąć.

Według J. Mellibrudy **przemoc jest zawsze intencjonalna**, narusza prawa i dobra osobiste jednostki, zawsze powoduje szkody.

Przemoc ma tendencje do powtarzania się, jest często rozpaczliwym zagłuszeniem poczucia niemocy.

Za przemoc odpowiedzialny jest sprawca, bez względu na to, co zrobiła ofiara. Niektóre przejawy zagrożenia przemocą są w istocie aktami przemocy.

Czynniki ryzyka wystąpienia zachowań agresywnych i przemocowych mogą tkwić w środowisku rodzinnym, szkolnym lub w grupie rówieśniczej. Zachowania tego typu mogą

być również generowane przez środki masowego komunikowania czy gry komputerowe albo wynikać z cech osobowych jednostki.

W opracowanych procedurach przyjęto następujące sformułowania i definicje:

Przez zachowanie agresywne rozumie się następujące zachowania:

- Celowe popychanie, kopanie
- Bójki;
- Stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia własnego i innych – posiadanie niebezpiecznych przedmiotów (środki pirotechniczne, łańcuchy, noże, zapalniczki, kije, itp.), używanie ognia na terenie szkoły, posiadanie niebezpiecznych substancji.
- Wulgarnie zachowanie, lekceważący i arogancki stosunek do uczniów i pracowników szkoły.
- Nie respektowanie zarządzeń obowiązujących na terenie szkoły.
- Wymuszanie, zastraszanie, podżeganie do bójek, wyzywanie.
- Dewastowanie mienia szkolnego i cudzej własności, itp.

Przez zachowanie przemocowe rozumie się:

- Dręczenie psychiczne i fizyczne
- Zastraszanie
- Pobicia, wyzywania, itp.
- Nękanie telefonami, e-mailami, nagrywanie filmów, robienie zdjęć, umieszczanie obraźliwych i wulgarnych komentarzy na forach internetowych, itp.

Działania podejmowane w I i II okresie:

Rozmowa z osobą będącą świadkiem zdarzenia (dyrektor, nauczyciel, pracownik obsługi, inna osoba dorosła przebywająca na terenie szkoły, zwracająca uwagę na niewłaściwe zachowanie ucznia) – rozmowa bezpośrednio po zaistniałym zachowaniu sprzecznym z przyjętymi zasadami. Rozmowa ma na celu przypomnienie panujących zasad i zwrócenie uwagi na to, że uczeń nie powinien w taki sposób postępować.

Rozmowa z wychowawcą klasy – następuje po zwróceniu uwagi na niewłaściwe zachowanie innego pracownika szkoły lub ucznia, który był świadkiem danego zdarzenia. Rozmowa ma na celu, podobnie jak wyżej, przypomnienie panujących zasad i zwrócenie uwagi na to, że uczeń nie powinien w taki sposób postępować. Wychowawca informuje ucznia, że jeśli dane zachowanie się powtórzy, zostaną wyciągnięte dalsze konsekwencje. Rozmowa odbywa się w obecności pedagoga lub innego świadka. Wychowawca informuje ustnie (telefonicznie) rodzica (prawnego opiekuna) o zdarzeniu i dalszych konsekwencjach jeśli obecne działania nie przyniosą skutku.

Rozmowa z koordynatorem szkolnym – następuje po rozmowie z wychowawcą jeśli podjęte przez niego działania nie przyniosły skutków. Poinformowanie rodzica o podjętych działaniach i odnotowanie tej informacji w dzienniku .

Rozmowa z dyrektorem szkoły – ma miejsce wówczas, gdy po podjętych przez pedagoga działaniach, uczeń nadal postępuje niewłaściwie. Dyrektor szkoły w rozmowie informuje o tym, że jeśli dane zachowanie nadal będzie się powtarzało to zostaną wobec ucznia wyciągnięte dalsze konsekwencje.

Upomnienie ustne - stosuje się, gdy uczeń poważnie naruszył normy i zasady panujące w szkole a kary są nieskuteczne. Jest odnotowane w dzienniku szkolnym i arkuszu ocen. Upomnienia może udzielić dyrektor szkoły w obecności uczniów klasy do której uczęszcza uczeń i wychowawcy.

Nagana ustna - stosuje się, gdy uczeń poważnie naruszył normy i zasady panujące w szkole, kary są nieskuteczne a uczeń został już ukarany karą upomnienia ustnego. Jest odnotowana w dzienniku szkolnym i arkuszu ocen. Upomnienia może udzielić dyrektor szkoły w obecności uczniów klasy do której uczęszcza uczeń i wychowawcy klasy.

Upomnienie pisemne – klasy IV – VI stosuje się, gdy uczeń poważnie naruszył normy i zasady panujące w szkole, kary są nieskuteczne a uczeń został już ukarany karą upomnienia ustnego i nagany ustnej. Upomnienie powoduje natychmiastowe obniżenia oceny z zachowania o jeden stopień. Jest odnotowane w dzienniku szkolnym i arkuszu ocen. Upomnienia pisemnego udziela dyrektor szkoły i zostaje ona wręczona uczniowi w obecności rodziców (prawnych opiekunów).

Nagana pisemna – klasy IV-VI nagana skutkuje natychmiastowym obniżeniem oceny z zachowania do oceny nagannej i odpowiednim wpisem w dzienniku szkolnym i arkuszu ocen. Stosuje się ją w przypadku znacznego, drastycznego, złamania reguł i zasad panujących na terenie szkoły, bądź czynu o bardzo dużej szkodliwości, w przypadku jeżeli inne kary nie odnoszą właściwych skutków wychowawczych a uczeń został już ukarany upomnieniem pisemnym. Nagany pisemnej udziela dyrektor szkoły i zostaje ona wręczona uczniowi w obecności rodziców, prawnych opiekunów.

O terminie wręczenia upomnienia lub nagany pisemnej wychowawca klasy powiadamia rodziców na piśmie a w razie niezgłoszenia się rodziców (prawnych opiekunów) do szkoły, upomnienie lub nagana zostają wysłane listem poleconym.

Upomnienie lub nagana pisemna stosowana wobec uczniów klas I-III skutkuje odpowiednim wpisem w dzienniku lekcyjnym i arkuszu ocen gdy upomnienie lub nagana ustna nie odnosi skutku i nie zauważa się poprawy zachowania ucznia.

Przeniesienie (za zgodą rodziców – prawnych opiekunów) do innej szkoły - Stosuje się ją w przypadku znacznego, drastycznego, złamania reguł i zasad panujących na terenie szkoły, bądź czynu o bardzo dużej szkodliwości, w przypadku jeżeli inne kary nie odnoszą właściwych skutków wychowawczych a uczeń został już ukarany upomnieniem i naganą udzieloną ustnie i pisemnie. **Jeśli zachowanie nie ulega poprawie a rodzic nie wyraził zgody na przeniesienie do innej szkoły – dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny.**

Stosowana w klasach I-III, w wyjątkowych sytuacjach, gdy uczeń został ukarany upomnieniem i naganą udzieloną ustnie i pisemnie oraz, gdy jego obecność wpływa destruktywnie na zespół klasowy, w którym przebywa.

Przeniesienie (za zgodą rodziców (prawnych opiekunów) i Organu Nadzoru Pedagogicznego) do innej szkoły - Stosuje się ją w przypadku znacznego, drastycznego, złamania reguł i zasad panujących na terenie szkoły, bądź czynu o bardzo dużej szkodliwości, w przypadku jeżeli inne kary wynikające nie odnoszą właściwych skutków wychowawczych a uczeń został już ukarany upomnieniem i naganą udzieloną pisemnie oraz przeniesieniem do innej klasy (lub w przypadku nie wyrażenia zgody przez rodziców (prawnych opiekunów) zawiadomiony został sąd rodzinny i toczy się wobec ucznia postępowanie a uczeń w dalszym ciągu nie poprawia swojego zachowania a jego obecność w szkole wpływa demoralizująco na innych uczniów.

I. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów

W każdym przypadku, gdy uczeń jest świadkiem wypadku, pobicia, agresywnego zachowania bądź innego zdarzenia sprzecznego z normami i zasadami obowiązującymi na terenie szkoły natychmiast zgłasza zaistnienie danego faktu najbliższej znajdującej się osobie dorosłej:

- pracownikowi szkoły
- nauczycielowi
- wychowawcy
- koordynatorowi szkolnemu
- dyrektorowi szkoły

W sytuacjach objętych procedurami uczeń ma obowiązek podporządkować się poleceniom wszystkich pracowników szkoły.

1. Procedura zachowania się w przypadku czynu o stosunkowo niskiej szkodliwości (np. celowe popchnięcie, kopnięcie, wyzywanie):

Pracownik szkoły

1. **Zdecydowanie i stanowczo**, nie wdając się w dyskusje, całkowicie przerywa negatywne zachowania sprawcy wobec ofiary.
2. **Rozdziela strony.**
3. **Ustala granice:** nie dopuszcza do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
4. **Ocenia zagrożenia** i podejmuje decyzję o rodzaju interwencji.
5. **Rozmawia z uczniem** – zwraca uwagę na jego niewłaściwe zachowanie.
6. **Zgłasza** zaistniałe zdarzenia **wychowawcy klasy.**

Wychowawca lub nauczyciel obserwujący zdarzenie:

7. **Rozmowa z uczniem oraz wstawienie uwagi, a w klasach I-III wpisanie uwagi do zeszytu korespondencji z rodzicami oraz w rubrykę ocen zachowania znaku „-” (minus).**
8. **Gdy uczeń nadal nie poprawia zachowania – poinformowanie ustne rodziców o zaistniałym fakcie, ustalenie wspólnych działań w stosunku do ucznia;**
9. **Gdy uczeń nadal nie poprawia zachowania** poinformowanie przez wychowawcę koordynatora szkolnego o powtarzającym się niestosownym zachowaniu i podjęcie przez koordynatora odpowiednich kroków (rozmowa , pisemne wezwanie rodziców, ustalenie wspólnych działań wychowawczych;
10. **Gdy uczeń nadal nie poprawia zachowania – poinformowanie przez koordynatora dyrektora szkoły – rozmowa z dyrektorem szkoły;**
11. **Jeżeli pomimo tego uczeń nie poprawia zachowania zastosowanie kar wynikających ze Statutu Szkoły (upomnienie, nagana ustna, upomnienie nagana pisemna, aż do przeniesienia do innej szkoły.**

2. Procedura zachowania się w przypadku czynu o dużej szkodliwości (np. stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia siebie lub innych, uszkodzenie ciała itp.):

Pracownik szkoły podejmuje następujące działania:

1. **Zdecydowanie**, nie wdając się w dyskusje, całkowicie przerywa negatywne zachowania sprawcy wobec ofiary
2. **Rozdziela strony konfliktu.**
3. **Ustala granice:** nie dopuszcza do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
4. **Ocenia zagrożenie** i podejmuje decyzję o rodzaju dalszej interwencji.
5. **Udziela pierwszej pomocy** ofierze zdarzenia lub wzywa pielęgniarkę szkolną za pomocą telefonu lub innej osoby dorosłej, a w przypadku braku innych możliwości- ucznia, i **zabezpiecza miejsce zdarzenia.**
6. **Wzywa pomoc medyczną** - w razie konieczności.
7. **Informuje wychowawcę** (w przypadku jego nieobecności pedagoga, dyrektora szkoły lub jego zastępcę) rozpoczyna procedury wobec sprawcy zdarzenia.

Wychowawca podejmuje następujące działania:

8. **Powiadomienie koordynatora i dyrekcję** o zaistniałym zdarzeniu.
9. **Powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów)** sprawcy i ofiary zaistniałego zdarzenia
10. **Rozmowa indywidualna** ze sprawcą zdarzenia w obecności rodziców, koordynatora lub innego świadka – poinformowanie go o poważnym naruszeniu obowiązujących zasad, poinformowanie o dalszym toku postępowania.
11. **Zastosowanie kary - statut**
12. **Jeśli wychowawca nie był świadkiem zdarzenia, ustala okoliczności zdarzenia poprzez wysłuchanie stron**
13. **Jeżeli uczeń nie poprawia zachowania podjęcie procedur przez koordynatora szkolnego.**

Koordynator szkolny:

14. **Rozmowa indywidualna** ze sprawcą zdarzenia w obecności wychowawcy i jeżeli istnieje taka możliwość innego świadka – poinformowanie go o poważnym naruszeniu obowiązujących zasad, poinformowanie o dalszym toku postępowania.
15. **Powiadomienie dyrektora szkoły**
16. **Zastosowanie kary - statut**
17. **Objęcie ucznia działaniami terapeutycznymi**

Dyrektor szkoły

11. **Rozmowa indywidualna** ze sprawcą zdarzenia w obecności wychowawcy, koordynatora szkolnego i jeżeli istnieje taka możliwość innego świadka – poinformowanie go o poważnym naruszeniu obowiązujących zasad, poinformowanie o dalszym toku postępowania, działaniach terapeutycznych.
12. W przypadku **poważnego wykroczenia – dyrektor wzywa policję** i przeprowadza rozmowy z uczniem w obecności rodziców (prawnych opiekunów), wychowawcy, ustalenie wspólnych oddziaływań profilaktycznych..
13. **Jeżeli pomimo tego uczeń nie poprawia zachowania zastosowanie kar wynikających ze Statutu Szkoły (Upomnienie, Nagana – odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym i arkuszu ocen) aż do przeniesienia do innej szkoły i zawiadomienia Sądu Rodzinnego.**
14. Każdorazowo z przebiegu sytuacji sporządza się notatkę służbową.

II. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania przemocy ze strony uczniów

W tym przypadku stosuje się procedury takie jak w przypadku zachowania agresywnego o dużej szkodliwości.

III. Postępowanie w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia (wyzwiska, szarpanie, uderzenia, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia – z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych)

1. Na wniosek ucznia lub pracownika szkoły lub rodzica, dyrektor szkoły w porozumieniu z koordynatorem szkolnym **przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające** ze stronami konfliktu.
2. W przypadku potwierdzenia się zarzutów – **podjęcie przez dyrektora szkoły postępowania dyscyplinarnego wobec nauczyciela** – powiadomienie odpowiednich organów zgodnie z Ustawą z dn. 26 stycznia 1982 r Karta nauczyciela. **Pracownicy niepedagogiczni podlegają odrębnym przepisom.**
3. Każdorazowo z przebiegu sytuacji sporządza się notatkę służbową.

IV.

1) Postępowanie w sytuacji posiadania przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły (ostre narzędzia np. nóż, żyletka, kastet itp.)

Wszyscy pracownicy szkoły zobowiązani są do:

1. **Nakłaniania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu**, (jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego należy go poinformować, że ma obowiązek oddać niebezpieczny przedmiot do depozytu)
2. **Powiadomienie wychowawcy klasy.**
3. **W przypadku dalszej odmowy**, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego - w przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia.
4. Natychmiastowe powiadomienie koordynatora szkolnego i dyrektora szkoły i podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom- **odizolowanie ucznia.**

Wychowawca klas i koordynator szkolny:

5. **Wezwanie rodziców (prawnych opiekunów)** do szkoły, powiadomienie o konsekwencjach czynu.
6. **Powiadomienie kuratora sądowego**, gdy uczeń jest pod jego opieką.
7. Zastosowanie kary wynikające z statutu

Dyrektor szkoły:

8. **Wezwanie policji** - w przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia.
9. **Rewizja** przeprowadzona przez **policję** w obecności rodziców ucznia lub jeżeli rodzice odmówią przybycia w obecności nauczyciela, wychowawcy, koordynatora szkolnego lub dyrektora.
10. **Jeżeli pomimo tego uczeń nie poprawia zachowania zastosowanie kar wynikających ze Statutu Szkoły (Upomnienie, Nagana – odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym i arkuszu ocen) aż do przeniesienia do innej szkoły i zawiadomienia Sądu Rodzinnego.**
11. Każdorazowo z przebiegu sytuacji sporządza się notatkę służbową.

2) Procedura postępowania w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego włączonych urządzeń elektronicznych (mp3,mp4, dyktafon itp.) w czasie zajęć:

1. Uczeń nie może posiadać włączonego urządzenia elektronicznego, jeżeli znajduje się na zajęciach edukacyjnych, opiekuńczych i wychowawczych.
3. W przypadku posiadania przez ucznia włączonego urządzenia elektronicznego w czasie zajęć nauczyciel ma prawo odebrać uczniowi urządzenie po uprzednim powiadomieniu go, że należy je wyłączyć. Urządzenie jest przekazywane, wychowawcy klasy lub dyrektorowi do depozytu.
4. Zatrzymane w depozycie urządzenie może odebrać jedynie rodzic lub prawny opiekun ucznia.
5. Uczeń, któremu odebrano telefon otrzymuje odpowiedni wpis w dzienniku szkolnym .

Nauczyciel:

1. Zdecydowanie, stanowczo słownie, nie wdając się w dyskusje, **nakazuje wyłączenie urządzenia elektronicznego i oddanie go do depozytu.**
2. Stosuje karę - statut
3. W przypadku gdy uczeń posiadający włączone urządzenie elektroniczne na zajęciach nie odda go nauczycielowi mimo, że zostanie o to przez niego poproszony, nauczyciel informuje wychowawcę o zaistniałym fakcie.

Wychowawca

1. **Rozmowa indywidualna** ze sprawcą zdarzenia – poinformowanie go o poważnym naruszeniu obowiązujących zasad, poinformowanie o dalszym toku postępowania.
2. Powiadomienie rodziców i **rozmowa wychowawcy** z uczniem w obecności rodziców, podjęcie wspólnych oddziaływań wychowawczych.
3. Jeżeli uczeń w dalszym ciągu nie poprawia zachowania zastosowanie kar , powiadomienie koordynatora.

koordynator:

4. **Powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów)** ucznia o zaistniałym zdarzeniu
5. **Przeprowadza rozmowę w obecności rodziców (prawnych opiekunów) i wychowawcy ze sprawcą zdarzenia i ustala wspólne oddziaływania wychowawcze oraz powiadamia o dalszych procedurach postępowania.**
6. **Powiadomienie dyrektora o zaistniałym zdarzeniu**

W przypadku jeżeli uczeń w dalszym ciągu nie poprawia swojego zachowania:

Dyrektor szkoły:

1. **Wezwanie rodziców (prawnych opiekunów)** – powiadomienie ich o zaistniałym fakcie, i wspólne ustalenie form oddziaływań wychowawczych oraz o dalszych procedurach postępowania
2. **Zastosowanie kary wynikającej ze statutu**
3. **Jeżeli pomimo tego uczeń nie poprawia zachowania zastosowanie kar wynikających ze Statutu Szkoły (Upomnienie, Nagana – odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym i arkuszu ocen) aż do przeniesienia do innej szkoły i zawiadomienia Sądu Rodzinnego.**
4. Każdorazowo z przebiegu sytuacji sporządza się notatkę służbową.

V. Postępowanie w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (np: wulgarne zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, chodzenie po sali bez pozwolenia nauczyciela, brak reakcji na polecenia nauczyciela itp.)

Nauczyciel

1. **Słowne zwrócenie uwagi** na niewłaściwe postępowanie ucznia.
2. **Próba uspokojenia** sytuacji w klasie.
3. W przypadku **konfliktu między uczniami**– rozdzielenie stron.
4. W przypadku **braku reakcji** ze strony uczniów - poinformowanie o dalszych konsekwencjach.
5. **Zastosowanie kar** wynikających ze statutu
6. W przypadku **braku poprawy** przekazanie ucznia pod opiekę koordynatora szkolnego, a w przypadku jego nieobecności dyrektorowi
7. **Powiadomienie** wychowawcy klasy

Wychowawca

6. **Rozmowa wychowawcy** klasy ze sprawcą zdarzenia, zwrócenie uwagi na niewłaściwe zachowanie i dalsze konsekwencje a w przypadku przekazania przez nauczyciela ucznia – sprawcy zdarzenia pod opiekę koordynatora szkolnego lub dyrektora **powiadomienie rodziców i rozmowa ze sprawcą zdarzenia w ich obecności, ustalenie wspólnych oddziaływań wychowawczych i poinformowanie o dalszych procedurach postępowania**
7. W przypadku **braku reakcji na interwencję nauczyciela** i wychowawcy, **zastosowanie kary i powiadomienie** dyrekcji szkoły oraz koordynatora szkolnego

Koordynator szkolny:

8. W przypadku **powtórzenia się zachowania** lub czynu o dużej szkodliwości, **jeżeli uczeń nie poprawia zachowania, rozmowa indywidualna w obecności rodziców i wychowawcy, ustalenie wspólnych działań wychowawczych i powiadomienie o dalszych procedurach postępowania**
9. **Zastosowanie kar** -- statut
10. **Powiadomienie** dyrektora szkoły
11. **W każdym przypadku, powiadomienie rodziców** (prawnych opiekunów).

Dyrektor Szkoły:

12. **Przeprowadzenie rozmowy** w obecności rodziców (prawnych opiekunów) koordynatoraszkolnego i wychowawcy – **ustalenie wspólnych oddziaływań wychowawczych i poinformowanie o dalszych procedurach postępowania**
13. **Jeżeli pomimo tego uczeń nie poprawia zachowania** zastosowanie kar wynikających ze Statutu Szkoły (Upomnienie, Nagana – odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym i arkuszu ocen) **aż do przeniesienia do innej szkoły i zawiadomienia Sądu Rodzinnego.**
14. **Każdorazowo z przebiegu sytuacji sporządza się notatkę służbową.**

VI. Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie,

przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły itp.)

Nauczyciel lub inny pracownik szkoły:

1. Natychmiastowe powiadomienie wychowawcy, dyrektora, koordynatora szkolnego.

Wychowawca, koordynator szkolny:

2. Powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów) o zaistniałym zdarzeniu

Dyrektor szkoły:

3. Przeprowadzenie rozmowy ze sprawcą oraz świadkiem zdarzenia w obecności koordynatora szkolnego i rodziców (prawnych opiekunów)
4. W przypadku drastycznego naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub innego pracownika szkoły powiadomienie policji przez dyrektora szkoły.
5. Uruchomienie procedur wynikających ze statutu..
6. **Jeżeli pomimo tego uczeń nie poprawia zachowania zastosowanie kar wynikających ze Statutu Szkoły (Upomnienie, Nagana – odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym i arkuszu ocen) aż do przeniesienia do innej szkoły i zawiadomienia Sądu Rodzinnego.**
7. Każdorazowo z przebiegu sytuacji sporządza się notatkę służbową.

VII. Postępowanie w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności

Nauczyciel lub inny pracownik szkoły:

1. **Interwencja**– powstrzymanie sprawców.
2. **Powiadomienie wychowawcy, koordynatora szkolnego i dyrektora szkoły**

Wychowawca:

3. **Wezwanie rodziców (prawnych opiekunów)**, rozmowa indywidualna ze sprawcą w obecności rodziców, ustalenie wspólnych oddziaływań wychowawczych;
4. **Zastosowanie kar wynikających z statutu**
5. **Wszczęcie procedur prawnych** mających na celu **wyciągnięcie konsekwencji materialnych** wobec rodziców (prawnych opiekunów) sprawców lub odpracowanie szkody.

Koordynator szkolny:

6. W przypadku **braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować** w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/sprawców.
7. **Wezwanie rodziców (prawnych opiekunów)** ustalonych sprawców, rozmowa w obecności wychowawcy, ustalenie wspólnych oddziaływań wychowawczych,
8. **Zastosowanie kar wynikających z statutu**
9. **Wszczęcie procedur prawnych** mających na celu **wyciągnięcie konsekwencji materialnych** wobec rodziców (prawnych opiekunów) sprawców lub odpracowanie szkody.

Dyrektor szkoły:

10. W przypadku **dużej szkody, wynikającej z kodeksu wykroczeń, obligatoryjne wezwanie policji.**
11. **Wszczęcie procedur prawnych** mających na celu **wyciągnięcie konsekwencji materialnych** wobec rodziców (prawnych opiekunów) sprawców lub odpracowanie szkody.
12. **Zastosowanie kar wynikających z statutu**
13. **Jeżeli pomimo tego uczeń nie poprawia zachowania zastosowanie kar wynikających ze Statutu Szkoły (Upomnienie, Nagana – odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym i arkuszu ocen) aż do przeniesienia do innej szkoły i zawiadomienia Sądu Rodzinnego.**

14. Każdorazowo z przebiegu sytuacji sporządza się notatkę służbową.

VIII. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, używa alkohol lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. **Przekazać** uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. **Wychowawca informuje** o fakcie **dyrektora szkoły i koordynatora szkolnego**.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami (prawnymi opiekunami) z uczniem **w obecności koordynatora szkolnego**. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. **Wychowawca stosuje sankcje zgodnie ze statutu**.
5. **Jeżeli rodzice (prawni opiekunowie) odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły**, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, **dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich)**.
6. Podobnie, w sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (*rozmowa z rodzicami przeprowadzona przez dyrektora szkoły, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem itp.*), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
7. Każdorazowo z przebiegu sytuacji sporządza się notatkę służbową.

IX. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków i innych substancji odurzających, powinien podjąć następujące kroki:

1. **Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy i koordynatora szkolnego**.
2. **W razie konieczności odizolowuje ucznia** od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. **W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia udziela pierwszej pomocy, wzywa pogotowie ratunkowe i zawiadamia o tym fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły**
5. **Wychowawca lub pedagog wzywa do szkoły rodziców** (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację, zobowiązuje ich do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
6. **Wychowawca lub koordynator** przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności, informuje o dalszych procedurach, ustala wspólne oddziaływania wychowawcze, stosuje sankcje wynikające ze statutu.

Dyrektor szkoły:

7. **Zawiadamia najbliższą jednostkę policji**, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu lub **środków odurzających**, odmawiają przyjscia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.
8. Dyrektor stosuje sankcje wynikające ze statutu
9. Jeżeli **powtarzają się przypadki**, w których uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to **dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.**
10. W każdym tego typu przypadku uczeń **otrzymuje naganę pisemną a w przypadku dalszego występowania podobnych przypadków dyrektor stosuje sankcje** wynikające ze Statutu Szkoły aż do procedur przeniesienia ucznia do innej szkoły.
11. Każdorazowo z przebiegu sytuacji sporządza się notatkę służbową.

X. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

1. **Nauczyciel zachowując środki ostrożności**, w obecności drugiej osoby **zabezpiecza substancję przed dostępem** do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. **O zaistniałym fakcie informuje dyrektora szkoły**, który ma obowiązek **wezwać policję**
3. Po przyjeździe **policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję** i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.
4. Każdorazowo z przebiegu sytuacji sporządza się notatkę służbową.

XI. Postępowanie w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje przypominające narkotyk

Nauczyciel lub inny pracownik szkoły:

1. **Powiadomienie wychowawcy, koordynatora i dyrektora szkoły.**
2. **Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawcy, dyrektora, koordynatora szkolnego) ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu** podejrzaną substancję, pokazał zawartość torby itp. Nauczycielowi nie wolno (nie ma prawa) samodzielnie przeszukać odzieży ani torby ucznia – jest to czynność zastrzeżona dla policji.
3. W przypadku **oddania nauczycielowi przez ucznia podejrzonej substancji, szkoła przekazuje ją niezwłocznie policji.**

Wychowawca, koordynator szkolny:

4. **Powiadomienie o zaistniałym fakcie rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wezwanie do natychmiastowego stawiennictwa** w szkole lub miejscu przebywania ucznia.
5. W przypadku, gdy **uczeń odmawia oddania substancji, dyrektor szkoły powiadamia policję**, policja w obecności rodziców ucznia przeprowadza rewizję.
6. **Wychowawca, koordynator szkolny i dyrektor szkoły przeprowadzają rozmowę z uczniem** i jego rodzicami, ustalają dalsze działania wychowawcze i informują o dalszych procedurach postępowania.
7. **W przypadku potwierdzenia, że podejrzana substancja jest narkotykiem lub środkiem odurzającym stosuje się sankcje** wynikające ze statutu i **udziela się uczniowi upomnienia lub nagany pisemnej.**

8. W przypadku dalszego występowania podobnych przypadków dyrektor stosuje sankcje wynikające ze Statutu Szkoły aż do procedur przeniesienia ucznia do innej szkoły.
9. Każdorazowo z przebiegu sytuacji sporządza się notatkę służbową.

XII. Postępowanie w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia

1. Zgłoszenie faktu wychowawcy klasy przez nauczyciela lub innego pracownika szkoły..
2. Wychowawca powiadamia o fakcie rodziców/prawnych opiekunów ucznia oraz dyrekcję.
3. Rozmowa dyscyplinująca i profilaktyczna – powiadomienie ucznia w obecności rodziców o konsekwencjach zdrowotnych i prawnych palenia przez osoby niepełnoletnie.
4. Zastosowanie sankcji wynikających ze statutu.

XIII. Postępowanie w sytuacji wagarów ucznia

1. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności ucznia, wychowawca telefonicznie powiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia o nieobecności – ustalenie przyczyny nieobecności.
2. W przypadku, gdy rodzic (prawny opiekun) zapomniał o usprawiedliwieniu – wychowawca na wniosek rodzica usprawiedliwia nieobecność ucznia.
3. W przypadku, gdy rodzic (prawny opiekun) nie wiedział o nieobecności ucznia – wychowawca wpisuje w dzienniku szkolnym nieobecność nieusprawiedliwioną.
4. W przypadku zdiagnozowania wagarów ucznia wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności koordynatora szkolnego lub innego świadka (mogą to być uczniowie z klasy), informuje o konsekwencjach, jeśli dany czyn będzie się powtarzał.
5. Zastosowanie sankcji wynikających ze statutu.
6. W przypadku braku informacji ze strony rodziców o nieobecności ucznia dłuższej niż tydzień wychowawca zobowiązany jest do kontaktu z rodzicami ucznia i ustalenia przyczyny nieobecności.
7. W przypadku, gdy niemożliwe jest nawiązania telefonicznego kontaktu z rodzicami ucznia – po dwóch tygodniach nieobecności dyrektor szkoły wysyła pisemne zawiadomienia do rodziców/prawnych opiekunów o absencji ucznia i nierealizowaniu przez niego obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki.
8. W przypadku niereagowania prawnych opiekunów/rodziców na przedłużające się wagary, wizyta wychowawcy wraz z pedagogiem w domu ucznia.
9. W przypadku dalszego braku reakcji prawnych opiekunów/rodziców ucznia wszczęcie postępowania administracyjnego i administracyjna egzekucja realizacji obowiązku szkolnego przez organ prowadzący
10. Dalsze postępowanie leży w gestii organu prowadzącego.
11. Wszelkie działania szkoły muszą być udokumentowane pisemnie.

XIV. Procedura postępowania. Sytuacja – wypadek w szkole lub na terenie szkoły.

1. Postępowanie wszystkich pracowników szkoły zgodnie z „Procedurami postępowania w przypadku zaistnienia wypadku w Szkole Podstawowej ” z 2012r. zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

XV. Procedura postępowania w przypadku kradzieży

Nauczyciel, inny pracownik szkoły lub ofiara kradzieży:

1. Poinformowanie wychowawcy lub koordynatora szkolnego.

Wychowawca lub pedagog szkolny:

2. **Rozmowa wychowawcy z uczniem** celem ustalenia przyczyn kradzieży.
3. **Wezwanie do szkoły rodziców (prawnych opiekunów)** ucznia i przekazanie im informacji, uzgodnienie dalszych oddziaływań wychowawczych, poinformowanie o dalszych procedurach postępowania.
4. **Zastosowanie sankcji wynikających ze statutu**
5. **Zobowiązanie ucznia do oddania skradzionej** rzeczy ewentualnie pokrycie kosztów skradzionego przedmiotu.
6. **W przypadku odmowy współpracy** przez ucznia i rodziców **powiadomienie dyrektora** szkoły o zaistniałej sytuacji.

Dyrektor Szkoły:

7. **Wezwanie do szkoły rodziców (prawnych opiekunów)** ucznia i przekazanie im informacji, uzgodnienie dalszych oddziaływań wychowawczych, poinformowanie o dalszych procedurach postępowania.
8. **Zobowiązanie ucznia** w obecności rodziców **do oddania skradzionej** rzeczy ewentualnie pokrycie kosztów skradzionego przedmiotu.
9. **W przypadku odmowy współpracy** przez ucznia i rodziców **powiadomienie policji** o zaistniałej sytuacji.
10. Dalszy tok postępowania prowadzi policja.
11. Każdorazowo sporządzenie notatki służbowej z zaistniałego zdarzenia.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk)

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel. 997 lub 112.

O obowiązujących procedurach w sytuacjach zagrożenia szkoła informuje rodziców na spotkaniach z rodzicami. Powyższe procedury są dostępne w pokoju nauczycielskim szkoły oraz publikowane są w serwisie internetowym szkoły.